

Popis předmětu

Zkratka předmětu:	UHV/BHRAD	Strana:	1 / 2
Název předmětu:	Úvod do studia opev.sídel (měst a hradů)		
Akademický rok:	2023/2024	Tisknuto:	05.06.2024 03:51

Pracoviště / Zkratka	UHV / BHRAD			Akademický rok	2023/2024
Název	Úvod do studia opev.sídel (měst a hradů)			Způsob zakončení	Zápočet
Název dlouhý	Úvod do studia opevněných sídel (měst a hradů)			Forma zakončení	Kombinovaná
Akreditováno/Kredity	Ano, 4 Kred.			Zápočet před zkouškou	NE
Rozsah hodin	Přednáška 2 [HOD/TYD]			Počítán do průměru	NE
Obs/max	Statut A	Statut B	Statut C	Min. (B+C) studentů	nestanoveno
Letní semestr	0 / 0	9 / 15	4 / 5	Opakovaný zápis	NE
Zimní semestr	0 / -	0 / -	0 / -	Vyučovaný semestr	Letní semestr
Rozvrh	Ano			Počet dnů praxe	0
Vyučovací jazyk	Čeština				
Volně zapisovatelný předmět	Ano				
Hodnotící stupnice	S N				
Počet hodin kontaktní	0				
Automat. uzn. záp. před zk.	Ne				
Periodicita	K				
Nahrazovaný předmět	UHV/HRAD				
Vyloučené předměty	Nejsou definovány				
Podmiňující předměty	Nejsou definovány				
Předměty informativně doporučené	Nejsou definovány				
Předměty, které předmět podmiňuje	Nejsou definovány				

Cíle předmětu (anotace):

Cílem předmětu je seznámit posluchače se základními pojmy souvisejícími s problematikou opevněných sídel, tj. vrcholně středověkých měst a hradů. Dále získat informace o pramenech a příslušné literatuře. Důraz bude kladen na využití archeologických pramenů při poznávání počátků těchto sídel a jejich každodenního života. Posluchači se také seznámí s problematikou ochrany těchto památek.

Požadavky na studenta

Priměřená účast na přednáškách - minimálně 80%. Písemné vypracování práce z daného tématu, nejméně v rozsahu 5 stran textu + doprovodné dokumentace. V případě nižší účasti posluchače na přednáškách ověření znalostí formou ústního pohovoru či písemného testu.

Obsah

1. Úvod do problematiky. Geografický záběr. Dějiny bádání. Prameny.
2. Prameny studia, terminologie
3. Městské útvary raného středověku
4. Předpoklady vzniku vrcholně středověkých měst. Podoba, základní znaky, městská správa
5. Hmotná kultura ve městech, řemesla, obchod, dálkové kontakty
6. Geneze hradu v západní Evropě a vývoj hradní architektury v Čechách a na Moravě
7. Každodenní život středověkého hradu
8. Hmotná kultura feudálního sídla
9. Hospodářské zázemí měst (předměstí) a hradů (předhradí, latrány, dvory)
10. Město, hrad a války a katastrofy
11. Vývoj a proměna opevněných sídel v raném novověk
12. Otázky dalšího výzkumu. Památková péče. Závěrečné shrnutí.

Předpoklady - další informace k podmíněnosti studia předmětu

Získané způsobilosti

V průběhu absolvování předmětu získá posluchač základní znalosti o problematice středověkých měst, hradů a jiných typů opevněných sídel, včetně specifík archeologického výzkumu v těchto lokalitách. Nabude základní povědomí také o způsobech interpretací nálezových terénních situací.

Studijní opory**Garanti a vyučující**

- **Garanti:** PhDr. Jan Frolík, CSc.
- **Přednášející:** PhDr. Jan Frolík, CSc. (60%), PhDr. Jan Musil (40%)

Literatura

- **Základní:** KUČA, Karel. , *Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*,. Praha, 2004.
- **Základní:** MENCLOVÁ, Dobroslava. *České hrady I, II*,. Praha, 1976.
- **Základní:** HOFFMANN, František. *České město ve středověku*,. Praha, 1992.
- **Základní:** PLAČEK, Miroslav BÓNA, Martin. *Encyklopedie slovenských hradů*,. Praha, 2007.
- **Základní:** RICHTER, Miroslav. *Hradištko u Davle, Městečko ostrovského kláštera*. Praha, 1982.
- **Základní:** KOUŘIL, Pavel - PRÍX, Dalibor - WIHODA, Martin. *Hrady českého Slezska*,. Brno - Opava, 2000.
- **Základní:** SEDLÁČEK, August. *Hrady zámky a tvrze království Českého, I ? XV, 1993-1998*. Praha.
- **Základní:** FROLÍK, Jan - SIGL, Jiří. *Chrudim v pravěku a středověku. Obrázky každodenního života*,. Chrudim, 1998.
- **Základní:** DURDÍK, Tomáš. *Ilustrovaná encyklopedie českých hradů*,. Praha, 1999.
- **Základní:** PLAČEK, Miroslav. *Ilustrovaná encyklopedie moravských hradů, hrádků a tvrzí*,. Praha, 2001.
- **Základní:** KLÁPŠTĚ, Jan. *Proměna českých zemí ve středověku*,. Praha, 2005.
- **Základní:** DURDÍK, Tomáš - BOLINA, Pavel. *Středověké hrady v Čechách a na Moravě*,. Praha, 2001.
- **Základní:** UNGER, Josef, Koválov. *Šlechtické sídlo z 13. století na jižní Moravě*,. Brno, 1994.
- **Základní:** PROCHÁZKA, Rudolf. *Zrod středověkého města na příkladu Brna (k otázce odrazu společenské změny v archeologických pramenech)*. Mediaevalia archeologica, 1996.

Vyučovací metody**Hodnotící metody****Předmět je zařazen do studijních programů:**

Studijní program	Typ stud.	Forma stud.	Obor	Etap	V.st.pl.	Rok	Blok	Statut	D.roč.	D.sem.
Historie	Bakalářský	Prezenční	Historie - Archeologie	1	2023	2023	ARCHE - povinně volitelné předměty/Bc.	B	1	LS
Historie	Bakalářský	Prezenční	Historie - Archeologie	1	2021	2023	ARCHE - povinně volitelné předměty/Bc.	B	1	LS
Historie	Bakalářský	Prezenční	Historie - Archeologie	1	2022	2023	ARCHE - povinně volitelné předměty/Bc.	B	1	LS